

Ida Börjel

Europeiska midjemått

"Vi säger följande, därigenom klagörande vilka vi är: Själva tillvaron kan ibland kännas som en nykomling. Tillvaron kan ibland bjuda på en viss inställsam behaglighet och skönhet. Fågelsången, vinfaskorna och det andra könet i naturen är så stora gåvor att de kan uppfattas som nykomlingar. Som ren gåva finns vänskaper med höjdare och höjdares hustrur samt stipendier. Då är naturen god. Utifrån allt detta tillsammantaget kräver vi, hemställer vi om, att få bli nykomlingar."

Erik Beckman, *Nykomlingarna*

En historia att hålla

Jag är den starka österrikiska hjärnan satt samman. Mina tankar är välordnade och regelbundet samlade. Alla ytor har granskats idag igen. Huvud och tankar är på plats, ansikte och sinne är lagda. Den österrikiska familjen är ren, helt och hållet skarpt sammanslagen. Kommer danskarna att fukta sina ansikten före middagen? Kan den belgiska handen någonsin bli riktigt ren? Österrikiska händer är fullständigt rena och noggranna över hela middagsbordet. Den österrikiska hjärnan är stark och ren utan något pjåsk över sig. Den österrikiska hjärnan är fast och hållen när klockan ringer om frukost, lunch och promenader. Den österrikiska luften är ren hälsosam och samlad. Brittisk luft är dimmig, dansk fuktig, italiensk klabbig med tryck av svett och smutsiga förslag. Österrikiska hemligheter blir hållna. En österrikisk hjärna kan alltid lita på en annan. Österrikiska söner är rena tysta och bra att jaga med. Unga österrikiska pojkar har ansikten med tydliga drag utan några blemmor. Jag är den österrikiska stallmästaren och jag har allting placerat. Den österrikiske stalldrängen kommer och går. Han är en påläst handfast ung man som inte skyr de tyngre lyften. Jag smörjer sadlarna, tyglarna och grimman. Jag lägger betset i djurets mun. Den österrikiska hästen står redo, full av kraft, redo att ge sig ut i skog, över fält, ut i kraft bort från allt efter det skygga undflyende bytet. Italienska människor är familjeorienterade spenderande människor. När franska människor besöker skogar vet de inte hur de ska jaga några svin. Irländska människor jagar sig själva. Österrikare har huvud och förmåga att hålla ett öga på allt. I Österrike behövs inga putsade speglar som bekräftar att det österrikiska ansiktet är starkt sammanhållet och aldrig kommer att lossna

En historia som har ett trick

Danska människor är runda vänliga törstiga människor som inte har någonting emot några hundar. Danska hundar är runda vänliga varelser med små fläckar

på sig. Den danska hunden har alltid ett trick att visa i en bar. Jag är den danska barägaren och mitt är allas vardagsrum. De spanska hundarna är lata varelser med för mycket sol ovanför sig. Svenska hundar är borstade slanka bekymrade varelser med lång komplicerad härstamning. De svenska hundägarna pratar alltid för att jämföra härstamning och pälsarnas tillstånd. Den tyska hunden har inte något trick att visa i baren. Danska hundägare är varma törstiga människor som delar tankar och drickande i baren. Östrikarna skulle aldrig dela en tanke med sina fyrbenta vänner. Den danska hunden behöver inte något koppel. Danska hundar följer sina ägare som en ägare följer en hund till en bar. Svenska barer är desinficerade pudrade ställen med pinniga stolar och vattmig amerikansk musik. Den danska puben är ett mysigt mörkt ställe med roliga klistermärken och planscher. Min danska kvinna kommer in. Hon är en varm strålande färgglad varelse med gott starkt skratt. Den östrikiska kvinnan, den portugisiska kvinnan och den finska har inte något skratt värt att nämna. Den danska kvinnan kommer strålande och färgstark till min bar. Hennes skratt är ett starkt gott hälsosamt. Den danska kvinnan dyker upp med en fin törst att ta itu med. Den lilla runda danska hunden visar sitt trick för henne vid bordet i min bar. Den danska kvinnan skrattar och höjer sitt glas för alla som ser henne och hör

En historia med kött och känsla

Allt är kropp och sol. Spanska människor möts på torget om kvällarna för att träffas. Spanska människor är fulla av varmt pulserande blod och starka sammankopplade känslor. Italienska människor är kortlivade. Italienska människor är starka ett par timmar men håller inte festen ut. Spanjorer håller så lång tid det tar. Finska människor håller utan kommentar. De håller ut men är inte värda någonting att tala med och att känna. De sitter tysta och rör sig inte till någonting annat än den finska tangon. Spanjorer rör sig och dansar med alla. Den spanska rörelsen är rörelsens ursprung. Den spanska kroppen är kroppen som dansar. Den spanska solen är solen ovan skrattet. Det spanska hjärtat är hjärtat som alltid slår och det spanska hatet tillsammans med den spanska kärleken är vår spanska verklighet. Vi dansar allting samman jag dansar i omlopp under solen. De franska människorna ställer till en scen de grekiska föreställer. Den spanska maträtten är en fullständig maträtt, den spanska siestan är en god tung sömn. Den spanska kvinnan vaknar upp för att dansa lite flamenco. Den spanska mannen vaknar upp för att välja ut kalven bland kalvar att döda. Blod från det spanska köttet torkar i den spanska solen. Den spanska solen torkar upp allt som var och lämnar inte någonting blött tills i morgon. Den brittiska solen lämnar allting genomdränkt. Brittiska människor är ångerfulla anemiska människor med paraply. De spanska människorna möts på kvällen med varm brun hud att hetta. Den spanska människan stannar uppe sent och ger sig inte. Allt är kropp och sol. Allt är hjärta och sol och blod

En historia av köld och hetta

Juha kommer och hälsar på mig. Det är dagen efter i den friska råkalla finska luften som alltid håller kroppen samman. Finska människor böjer sig inte för något. Finska människor är godhjärtade ståtliga vithåriga människor med en fin känsla för humor att hantera klimatet med. Juha dricker lite från flaskan för att stärka sitt blod. Han behöver det för att hålla sig varm och stående. Vi kör genom den finska skogens gröna oändlighet. Alltid bra att gömma sig i alltid bra för bärplockning och bygge. Vi byggde den finska saunan och kanske vi drack något starkt. Namnge de stående. Ingen holländsk människa skulle förbli stående. Ingen britt skulle förbli stående i det finska deltat med den sortens blod i sig. Titta på de spanska hur de svajar, de danska glidningarna, de

grekiska hit och dit. Jag är den finska kvinnan och jag står rakryggad med nöje utanför den finska saunan. Aino kommer förbi. Hon uttrycker sig bra i en sluten form med blicken bredvid. Ja vi känner till kontraster jo vi vet vad kyla är och vi vet hetta. Kontrasterna driver blodet i livsådran och håller oss levande. En gång var jag i Portugal på en semester. Där fanns inga kontraster värda att nämna. Jag minns Portugal som att det regnade även om det var sol. I Finland för aldrig vädret med sig någon tvekan. Vi är de finska överlevarna. Vem mer har något om överlevnad att nämna? Den finska naturen är isig snöig och täckt av höga finska granar som fortsätter nu och för alltid. Och någonstans mellan träden står den finska saunan invid en sjö. Jag stiger in för att sitta, kanske dricka och märka hur blodet knycker av liv i kroppen

En historia som passerar

Alla mina systrar min moder och mina mödrars mödrar har korta kjolar på sig och en mycket liten behå av spets. I Frankrike är allting lukt och språk. Vi uttrycker oss inte nämnvärt med ord som innehåller något k. Svenska och tyska människor uttalar ideligen ord med k. De är trista tråkiga lydiga hämmade människor som inte har någon intressant lukt omkring sig. Vi befattar oss inte heller i någon utsträckning med h. De brittiska fortsätter uttala, och de danska. De tyska börjar tala med avsikten att ha det sagt. Franska människor talar med starkt linjerade fascinerande munnar i rörelse. Den franska talarens läppar spinner en tråd till munnen mittemot och drar den till sig som kattens unge. Vi uppfann kyssen och gjorde någonting mer av konversationen. Jean-Jacques kommer till kaféet efter lektionen. Vi dröjer för att tala och sedan. Vi talar för att fortsätta munnarnas rörelse. Den finska människan talar för att återgå till tystnaden. De österrikiska för att inte göra några fel. De svenska talar för att hålla med. De brittiska skriver för att ge ledtrådar till en gåta. Luxemburgska människor skriver helst inte. Allt finns där i nyanserna av ansiktet mittemot; en tunt dragen skiljelinje mellan händelse och stiltje. Jean-Pierre kommer förbi. Franska människor upphör aldrig. Franska människor vågar ta sig själva på allvar, Jean-Jacques sveper inte över rummet med ett flin. Jean-Pierre lägger ut sina ord i en båge, jag tar några steg där och lämnar bisatserna hängande jag lämnar verbformerna hängande och skiljetecknen i gommen över kyssen

En historia som har en bris

Gubbarna kommer förbi med sina flöjter. Vi ger oss ut på heden. Fåren i rörelse likt mjuka moln i dalgångar. Det irländska fåret är ett fint präktigt tjock-ulligt får med bra ljud i strupen. Jag skickar kvickt min fårhund att föra fåren samman. Det irländska flickebarnet hoppar upp och ner och leker med ett hårband i sin hand. Den irländska flickan är ett leende och livet i sig självt. Goda starka vindar sveper över nejden. Vi samlas runt saltat färdkött med bra tuggmotstånd att äta samman. En stark varm känsla kommer från sinnet hos den irländska kvinnan. Den tyska kvinnan har inga känslor i sig. Den franska är utan sans. Den holländska kvinnan har sammantaget alltför mycket i sinnet. Irländska människor är i allt goda vattentäta människor som inte skulle sälja Irland för något. Jag går över heden och kanske tar jag med mig min flöjt. Domar faller besluten faller. Till och med det irländska fåret måste vara politiskt. En jämnstark frågande vind når oss från det öppna havet. Därpå flöjt och sång. Irländska flöjter är egensinniga virtuosa instrument med många idéer och lekar i sig. Österrikiska flöjter har inga vindar i sig. Franska flöjtister suger på flöjten, svenska bryter den samman. Portugisiska människor spelar inte i dag, de spelar i morgon. Den irländska flöjten vet vad som krävs för att nå dit och för att hålla sig kvar. Och när den irländska kvinnan börjar sjunga försvagas inte vinden nej de irländska människorna står stolta för alla med eller

utan flöjt att höra samman

En historia al dente

Jag för med mig kraft och saker till min mamma. Jag går där mina bröder kan se mig. På kvällen samlar jag in mina systrar till huset. Italienska systrar är stormunnade systrar att samla. Franska systrar är skarpunnade och samlar sig inte. De är obstinata självfokuserade varelser på höga klackar. Den brittiska systemen vägrar bli uppsamlad hon samlar sig själv och stannar inomhus. Fullblodiga svarthåriga italienska systrar med uttrycksfulla ögonbryn har alltid någonting att säga. Den svenska systemen kommer inte på någonting att säga. Hon fnittrar och ler och dröjer i den sjunkande solen. Danska systrar har små nålar med sig för att jag ska hålla avståndet. Portugisiska systrar är för sömniga för att lägga märke till någon uppsamlare. Italienska systrar sitter rakt på stolar och dricker gott starkt sockrat svart italienskt kaffe rakt av. Andras kaffevanor är inte värda att nämna. De svenska människorna dricker men bara i mängd. Det italienska kaffet är starkt fylligt och helt rätt att börja dagen med. Jag är stor nog att ta hand om systrarna. Jag är stor och kan ta hand om dem och se till att de har det bra. Jag samlar dem varsamt och får dem att skratta. De låter sig samlas och där finns ingenting skrämmande över systrarna då. Jag samlar systrarna. Jag visar min mamma, jag kan. Hon är så vacker, hon är havet och bergen och jorden med. Hon rör i tunga grytor med en slev. Jag samlar mina italienska systrar med kraft att bevittna. Vi samlas runt bordet. Alla medlemmar i den italienska familjen vet hur man ska äta och sitta med substans och närvaro. Det är då som den italienska mamman ställer fram sina grytor

En historia utan knussel

De luxemburgska gränserna är lätta att överblicka. Vi lever innanför och bakom dem. Luxemburgare är rena precisa människor. Luxemburgare har strukna kläder gjorda med sömnad som inte går isär. Luxemburgare är människor utan fula ansikten namn och nummer. Österrikiska människor är inte obesudlade nog för att sopa bort sina spår eller ansiktsdragen. Österrikiska människor kletar ner sig själva med blod från svinets kött i skogen. Luxemburgska människor är förmögna utbildade människor utan något knussel i sig. Alla länder tillsammans håller på och knusslar utanför de luxemburgska gränserna. Alla luxemburgska hem är rena dammsugna ytor att stå på. Grekiska människor går barfota på köksgolvet över badrumsgolvet och ut i hallen. Luxemburgska män går inte i någon lera och visar aldrig någonsin någon smuts under sina fingernaglar. Luxemburgska bebisar är rena vita tysta. Och sedan vann vi schlagerfestivalen. Jag är den namnlösa nummerlösa ansiktslösa luxemburgska människan. Jag sätter mig vid köksbordet efter arbetet med ett glas vin i handen. Himlen utan uttryck: stum. På andra sidan gatan i huset mittemot sitter det en man. Han är väl i min ålder och ser ut ungefär som jag. Vi undviker varandra med blicken. Det första jag kontrollerar när jag sätter mig efter arbetet är om han sitter mittemot eller inte och jag vet att han gör likadant. Bilar passerar förbi. Ibland reser jag mig nästan genast, ofta sitter jag en kvart. Himlen orubblig, tyst. Alldeles stilla. Som ett lock över tankarna. Det ska emellanåt hända att vi blir sittande i timmar, båda två

En historia

Allting har en funktion att koppla samman. Det är inte alltid man kan rå på det men man får göra vad man kan för att människor och ting ska fungera. Jag är den svenska bonden och mina uppgifter lämnar inte ett ögonblick över från

morgon till kväll. Dagen håller tätt. Den svenska kvinnan är vacker med mjukt blondt hår på kroppen som sädesfälten. Hon har blå ögon som gör att man kan se om hon ljuger och det vet hon. Det mesta går sin gilla gång. Min svenska kvinna ställer fram middagen på bordet och på min sida ställs en öl. Vi använder inga kryddor och säger inte mycket. De italienska de spanska använder för mycket kryddor, det är inte bra för blodet. För stark krydda får blodet att rusa upp i ett huvud och det är inte en bra sak att hålla på med. Man får sköta sin lott här i livet annars blir man till belastning och börda. Jag arbetar i jorden jag bryter upp den och vänder jordkukor motar kreatur och jag säger till min fru att om hon vill får hon gärna arbeta naken i rabatten. Rymden finns där runtom oss. Tystnaden. Man får försöka ta hand om sig, och inte ge efter. Men ibland känner jag av jordens trötthet under fötterna och sådden tar inte fäste i myllan. Då händer det att jag går in till korna om natten. Jag går mellan deras tunga andetag. Jag låter kalvarna suga saltet från mina händer. Och jag ser då om det har blivit någonting av det jag gjort på jorden

En historia med en båt

Solen lägger sitt mönster över staden. De portugisiska människorna är goda jämnmögda tåliga människor med sol ovanför. Jag besvärar inte mig. Andra besvärar sig. Spanska människor är högljudda sensationslystna människor med fladdriga gester. Den franska människan sitter still i långa meningar under en tidsrymd. Sedan börjar hennes nerver att rysta. Vem bestämmer vad som är av vikt? Jag säger åt dem jag signalerar att jag inte är villig att köra dem i min bil. De brittiska människorna snattrar som apor i buren. Jag finner mig en god skuggig fläck att ligga i en stund och vila. Om det speglar någon roll vad spelar roll. Den portugisiska bussen kommer när den gör det. Och om jag vill ta den portugisiska båten någonstans kan jag göra det när den gör det. Men om jag skulle åka iväg hade jag gjort det bara för att komma tillbaka inte för att stanna. Jag sluter mig från allt prat om riktning och kurs. Vi är ett par taxichaufförer som kör ett gäng matrosor nedåt hamnen. Matroserna viftar friskt med flaggan och stämmer upp i kör. Tyska människor, brittiska och franska säger att de har någonting nytt på gång. Jag säger jag behöver inte bli något. Jag är. En båt driver självmant in mot kusten. Matroserna krokvarann i arm uppför landgången och ler med jämnt vita tänder. Jag säger till mina portugisiska kollegor att om något nödvändigtvis måste börja räknas varför inte räkna vågorna fiskarna vinden

En historia att veckla ut

Den tyska modern är alltings moder. Den tyska modern vet när hon ska delta och när hon ska lämna det öppet. Den brittiska modern räds sina söner och döttrar. Den danska modern lämnar inte sitt hus utan en cigarr. Den tyska modern väljer alltid vilka kläder hennes familj ska bära för att hon lätt ska kunna urskilja dem i mängden. Jag står inför att växa upp som en god stadig tysk moder. Jag står för att veta skillnaden mellan detta och det. Den tyska modern står bestämd i köksdörren. Den tyska modern vet skillnaden och formerna och gränsen. Den tyska modern vet vad som hör hemma på vilka ställen och behöver inte säga det högt. Jag övar på att bli alla avsiktens moder. Jag övar mig på att sära känslan från allt. Den svenska modern lägger alltid känslor i allting och kan inte skilja sorgen från glädjen. Den franska har fått allting hopblandat. Den luxemburgska modern kan inte greppa någonting vidare än den luxemburgska gränsen. Jag står för att öva mig på att bli den tyska modern. Jag lär varje särskild plats för saker att ställa i köket eller i vår hall. Tyska barn behöver starka hyggliga stadiga tyska mödrar som visar dem hur de ska stå ut med allt. Tyska män behöver fast muskulöst kött i rikliga

mängder för att hålla sig lugna i huset. Tyska mödrar behöver inte varandra att prata med. De står utan tvekan och vakar över hallen. Tyska mödrar tar inte någon sprit att skölja bort dagen med innan natten. De har händerna fulla och behöver inte gråta eller förstå sig på allt, som det har blivit

En historia att färdas i

Jag kan göra vad jag vill men vad är det. Om någon ligger där och ber om hjälp då hjälper jag. Efteråt åker jag skridskor på kanalen. Jag låter det gå. Jag är den holländska ungarlen och jag har haft lång träning i att åka på isen. Jag har spelat hockey, jag har åkt i kapp och på långfärd. Jag kan åka så fort jag vill och varhelst på kanalen jag vill. Ingen kommer att stoppa mig. Jag kan stoppa mig själv. När de brittiska kommer till en punkt kan de inte hejda sig. Spanska människor stannar inte förrän festen är slut. De franska stannar bara för att starta om på nytt. De portugisiska stannar inte för de har inte börjat. De luxemburgska stannar inom de luxemburgska gränserna. De belgiska stannar och startar i intervaller bakom de belgiska gardinerna. Jag kan starta och stanna när jag vill. Jag kan dö eller leva på ett sätt jag föredrar. Jag kan åka vart jag vill åt vilket håll är det. Jag åker allt längre med skridskor på den holländska kanalens is. Jag åker snabbt och långsamt som jag känner för men vad är det jag känner. Holländska människor är trevliga frisinnade människor som alltid har en hjälpsam hand till övers. Vi är goda hyggliga människor som inte orsakar bekymmer så länge vi kan göra det vi vill. Frågan är inte vad eller när utan hur. Jag åker fort, jag är säker, fast det verkar jämt vara någon annan bakom eller före. I mitt språk finns många fria ytor, fasta och sköra ovan avgrunden, där det inte går att säga mycket om något. Jag åker tre fyra timmar om dagen. Ibland känns det som om isen skulle brista. Jag åker lite till

En bra historia är en med ett fall

En historia av intresse är alltid en med mord. All tid är tid för te. Det är alltid trevligt och alltid passande. Te är lugnande stärkande och konstant. Du dricker det helst med mjölk gör du inte? Du har en katt i soffan och en annan vid dina fötter eller hur? Så passerar den brittiska dagen passerar ett år. Om sommaren växer rosorna. Det kan då komma att ske ett mord i trakten. Jag står i min lovade rosenträdgård och funderar över några konstiga saker att hända. Jane kommer plötsligt förbi på te. Kanske att jag har märkt någonting udda häromkring, har jag? Jag betar mig som vanligt och visar henne några rosor. Har du sett Alan på sistone, frågar hon mig. Andra ja Alan nej. Lugna dig Jane, ta nu lite te. Det utförs ständigt mord och mordförsök. De överlagda mordena påträffas bäst i Österrike, Luxemburg, Italien och Belgien. De impulsiva söks bättre i Spanien, Finland och Nederländerna. I Sverige mördar de sig själva. Engelska människor är goda fascinerade människor med något som pågår inuti. Vi har ylletröjor och koftor på oss gjorda av får. Kläderna är tåliga och fullständiga och håller ihop allting och har inget att visa därunder. Jag går förbi slaktaren för en pratstund. Han är en rund vänlig varelse med fina ögon och många saker sedda. När jag ska gå hem avrundar han med en fin rå blodig vits att betänka. Jag dissekerar den. Den ena katten klöser mitt ben. Det blir håll på strumpan och skinnet. Den andra missen kommer fram ur sin gömma, hon spinner och slickar mig ren. Man tar vad man får och gör någonting av det. Något att gå och tänka på, som kan intressera

En enda historia

Jag har min grekiska stolthet att hålla och inte brista. Jag går ut på min bit grekisk mark och där är den. I den grekiska jordmånen växte världen. Jag odlar

olivträd i jorden varpå grekiska genier en gång trampade. Nätta grekiska getter springer runt och lämnar sina spår. Den svarta grekiska geten tar sig upp på restaurangens tak och kastar med sitt lilla huvud i den fridfulla grekiska byn och bejakar allt. Så italienska människor hävdar att de har historia, så tyskar och finnar hävdar historia. De lågmälda grekiska kvinnorna kommer gående tillsammans i svart och de glömmer aldrig. Andra fortsätter glömma. De belgiska människorna glömmer, de danska erinrar sig inte. De luxemburgska människorna kan inte komma på någonting att minnas. Jag går med ryggen böjd ut under det grekiska lövverket för att samla mina oliver. Grekiska getter kommer rännande. De gör samma läten som de alltid har gjort, ända från början, men vem verkar minnas? Jag står bredvid mina träd och det är allts början, men vem placerar stoltheten där den hör hemma? Det italienska blodet fortsätter stiga de franska brister för ingenting alls. Jag står i den grekiska solnedgången precis som de en gång gjorde före mig. De svarta grekiska kvinnorna nickar tiggande till varandra från åsnorna längs vägen

En historia utan något bakom

Om du tittar där så kan du se. Där finns inget att dölja. Om du tittar ett stycke ditåt kan du se ett hus. Det är byggt. Det är ett starkt högt hus för den kommande framtiden. Saker kan hända de gör det redan. Vi, det belgiska folket, är rika på olika erfarenheter och har olika rätter som vi föredrar. Nåväl vi arrangerar förr eller senare mötena kring det elliptiska bordet. Sedan låser vi dörren. Bakom svenska fönster och dörrar sitter svenska människor med sorg och smärta. De belgiska människorna har inte någonting att dölja varför skulle vi ha det. Belgiska människor är fina varmhjärtade gladlynta människor. Jag ljuger inte varför skulle jag göra det. Belgiska människor vet vikten av att delge och de vet allt om att sära. Belgare kan särskilja särfall särart och särbeskattning. Ja vi känner till särdeles och bärsärk. Kommer det att uppstå en spänning mellan väggarna? Om gardinen redan är dragen varför dra den tillbaka? Se hur den passar in i fönstret. De finska människorna är rädda att de ska bli vansinniga i ensamheten. Deras gardiner faller aldrig. De franska glömmer sig i mörkret. De holländska gömmer sig bland varandra, de irländska bland sina får. De danska döljer sig i sina kroppar, de luxemburgska innanför de luxemburgska gränserna. Om fredagarna spelar jag canasta med hustrun och kollegan och hans fru. Belgiska människor har ingenting gömt hur skulle vi. Min hustru delar ut korten. Kollegan nämner något i förbigående. Han tillägger några namn. Fruarna har starka kort på handen. Jag nämner något i förbigående och knäpper upp översta knappen på min skjorta. Kvinnorna vinner första, de vinner andra omgången. Kollegan drar ett par skämt med en anspelning. Senare går jag med kollegan och tar en öl

Published 2005-11-23

Original in Swedish

Contribution by Glänta

First published in *Glänta* 4/2001

© Ida Börjel/Glänta

© Eurozine